

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av handelsregisterlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av handelsregisterlagen (RP 193/2024 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Jyri Oksanen, arbets- och näringsministeriet
- ledande sakkunnig Lauri Luukkonen, Skatteförvaltningen
- jurist Mika Paasikallio, Patent- och registerstyrelsen
- ledande expert Hannu Ylänen, Finlands näringsliv rf
- expert Niko Nurmela, Företagarna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Centralhandelskammaren
- Finlands Advokatförbund
- Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf
- Finlands Revisorer rf.

Inget yttrande av

- justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att handelsregisterlagen ändras. Enligt förslaget ska det till lagen fogas bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens behörighet när det gäller avslutande av likvidationen i fråga om eller återinförande i handelsregistret av ett aktiebolag, andelslag, bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag som förordnats att träda i likvidation eller avföras från handelsregistret. Bestämmelserna ska tillämpas på en sådan ovan avsedd

Betänkande EkUB 24/2024 rd

anmälningsskyldig som har förordnats att träda i likvidation eller avförts från handelsregistret efter att den försummat den anmälningsskyldighet som hänför sig till handelsregistret.

Enligt förslaget ska den anmälningsskyldige inom en viss tid hos Patent- och registerstyrelsen ansöka om avslutande av likvidationen eller återinförande i handelsregistret. Det föreslås att förutsättningen för godkännande av ansökan ska vara att den anmälningsskyldige rättar till den försummelse som ledde till förordnandet om likvidation eller avregistrering samt andra fel och brister i registeruppgifterna, att de lagakraftvunna avgifter som registermyndigheten påfört den anmälningsskyldige har betalats, att den anmälningsskyldige inte har upplösts eller dess egendom skiftats och att det inte heller finns något annat hinder som följer av lagstiftningen för avslutande av likvidationen eller för återinförande av den anmälningsskyldige i registret.

Ansökan ska göras inom ett år från beslutet om förordnande om likvidation eller avregistrering. Om en anmälningsskyldig på grund av en försummelse har förordnats att träda i likvidation eller avregistreras innan mer än fem år har förflutit från det att det senast har beslutats att likvidationen avseende den anmälningsskyldige ska avslutas eller från det att den anmälningsskyldige har återinförts i registret, godkänns ansökan inte.

Det föreslås att lagen ska tillämpas på anmälningsskyldiga som har förordnats att träda i likvidation eller avförts från handelsregistret den 1 januari 2023 eller därefter. Tidsfristen på ett år för ansökan räknas från ikraftträdandet av lagen, om beslutet att förordna om likvidation eller beslutet om avregistrering har fattats före det.

Ikraftträdandebestämmelsen ska enligt förslaget ändras så att bestämmelsen om kontroll av att registeruppgifter är uppdaterade ska börja tillämpas först 2027, i stället för 2026.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt, dock senast den 1 mars 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund och mål

I propositionen föreslås det att Patent- och registerstyrelsen under vissa förutsättningar kan besluta att avsluta likvidationen eller återinföra ett sådant anmälningsskyldigt företag till handelsregistret som har förordnats att träda i likvidation eller avföras ur handelsregistret på grund av försummelse att göra vissa anmälningar i anslutning till handelsregistret. Det kan röra sig om försummelse av anmälan av bokslut, behörig styrelse och i lagen om näringsverksamhet avsedd företrädare eller uppgifter om verkliga förmånstagare enligt penningtvättslagen. Enligt förslaget förutsätter ett beslut om återinförande i handelsregistret eller avslutande av likvidationen en ansökan som ska göras inom ett år från beslutet om likvidation eller avregistrering. Regleringen ska tillämpas på anmälningsskyldiga som har förordnats att träda i likvidation eller avförts ur registret den 1 januari 2023 eller därefter.

Bakgrunden till förslaget är förändrad tolkningspraxis hos registermyndigheten Patent- och registerstyrelsen 2023. Enligt den kan avförande ur handelsregistret eller försättande i likvidation

Betänkande EkUB 24/2024 rd

till följd av försummelse från den anmälningsskyldige inte längre betraktas som ett sakfel som ska rättas till med stöd av 50 § i förvaltningslagen. Eftersom handelsregisterlagen inte innehåller några bestämmelser om avslutande av likvidationen eller återinförande i registret i fråga om en anmälningsskyldig som på grund av försummelse har förordnats träda i likvidation eller avregistreras, kräver fortsatt näringsverksamhet i praktiken att den anmälningsskyldige upplöses genom ett likvidationsförfarande och att ett nytt bolag bildas.

Ekonomiutskottet anser att förslaget behövs och är motiverat. Enligt propositionen har omkring 55 000 anmälningsskyldiga avförts ur handelsregistret mellan den 1 januari 2019 och den 31 augusti 2024 på grund av försummelser. Under samma period har cirka 3 400 företag på ansökan återinförts i registret. Ekonomiutskottet noterar att en del av de företag som avförts ur registret har varit företag som har tänkt fortsätta med sin verksamhet. För att kunna fortsätta med verksamheten är det i sådana fall oskäligt att företaget måste avvecklas och ett nytt företag bildas.

Eventuella andra påföljder för den anmälningsskyldige till följd av avregistrering

I de sakkunnigyttranden som lämnats till utskottet framförs det att förordnande om likvidation eller avregistrering kan leda till skattepåföljder för den anmälningsskyldige samt uppsägning eller omstrukturering av personal, lån och andra avtal. Den gällande lagstiftningen eller propositionen innehåller inga bestämmelser om hur dessa eventuella andra påföljder kan förhindras. Syftet med propositionen är dock att den anmälningsskyldige ska kunna fortsätta sin verksamhet så normalt som möjligt och på motsvarande sätt som före förordnandet om likvidation eller avregistrering.

I en del av sakkunnigyttrandena anses det att den tolkningsanvisning som ingår i propositionsmotiven inte är tillräcklig för att avvärja eventuella skattepåföljder och andra påföljder, utan bestämmelser om detta bör utfärdas i lag. I ett sakkunnigyttrande föreslås det att datumet för när den anmälningsskyldige i enlighet med handelsregisterlagen återinförs i registret ska antecknas som den dag då avregistreringen antecknades i registret.

Ekonomiutskottet instämmer i arbets- och näringsministeriets svar av den 2 december 2024 och konstaterar att handelsregistrets grundläggande uppgift är att upprätthålla tillförlitlig och aktuell information om företag, sammanslutningar och personer som är verksamma i dem. Enligt uppgift till ekonomiutskottet skulle sakkunnigyttrandets förslag om att retroaktivt anteckna datumet för återinförande i registret som en annan dag än den då återinförandet sker vara en mycket exceptionell lösning med tanke på den gällande regleringen. Utskottet konstaterar också att faktaunderlaget till beredningen är begränsat på grund av att regleringen är brådskande och att det utifrån underlaget inte går att bedöma alla de konsekvenser som det kan ha att datumet för återinförande i registret anges vara samma datum som datumet för avregistreringen.

Informationsutbyte mellan myndigheter

Ekonomiutskottet noterar det som konstaterats i flera sakkunnigyttranden, nämligen att också företag som genuint bedriver affärsverksamhet avförs ur handelsregistret. Utskottet konstaterar också att även om det med stöd av den föreslagna lagstiftningen igen blir möjligt att återinföra företagen till registret, bör man försöka undvika att verksamma företag avförs ur registret. I första

Betänkande EkUB 24/2024 rd

hand bör de påföras andra påföljder för försummelse av anmälningsskyldigheten. Utskottet betonar till denna del vikten av informationsutbyte mellan myndigheterna och anser det viktigt att exempelvis information från skatteförvaltningen utnyttjas mer och effektivare i processerna än för närvarande.

Elektronisk kommunikation

Ekonomiutskottet anser också att det är viktigt att möjligheterna till elektronisk kommunikation utnyttjas så effektivt som möjligt till exempel för att nå företagens ansvariga innan företaget avförs ur handelsregistret. När systemen utvecklas är det viktigt att se till att det är lätt att uträtta ärenden samt att systemet är tillförlitligt och driftsäkert.

Ändringen av ikraftträdandebestämmelsen i handelsregisterlagen

Ikraftträdandebestämmelsen i den reviderade handelsregisterlagen från 2023 föreslås bli ändrad så att 23 § om uppdaterade registeruppgifter börjar tillämpas först den 1 januari 2027 i stället för den 1 januari 2026. I ett sakkunnigyttrande påpekas det att förslaget inte motiveras tillräckligt i propositionen. Ekonomiutskottet anser det motiverat att skjuta upp tillämpningen, eftersom det enligt propositionen är uppenbart att det tekniska genomförandet för kontroll av att registeruppgifter är uppdaterade ännu inte kommer att vara slutfört i början av 2026. Utskottet hänvisar också till arbets- och näringsministeriets svar enligt vilket ett uppskov med tillämpningen på det sätt som föreslås i propositionen inte i någon betydande grad påverkar registrets aktualitet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 193/2024 rd utan ändringar.

Betänkande EkUB 24/2024 rd

Helsingfors 10.12.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sakari Puisto saf
vice ordförande Ville Kaunisto saml
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Sinuhe Wallinheimo saml
medlem Juha Viitala sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Johanna Rihto-Kekkonen.